

Manifest for etisk ansvarsmobilisering

MOT ÅRTUSENSKIFTET står menneskeheten overfor svære utfordringer og vanskelige valg. Hvis jorden går til grunne, skyldes det ikke mangel på kunnskap eller ressurser, men fraværet av en forpliktende moral hos oss som lever idag. Vi har bedømt våre handlinger ut fra om de var til vinning for oss selv, uten å spørre om det vi gjorde også var *rett*. Taperne er de svakeste og minst taleføre i våre egne samfunn, sammen med millioner i verdens fattigste land. Det er en sammenheng mellom nedgravde gifttønner, brutte samliv, utroskap i offentlig og privat forvaltning og internasjonal nød. Individmoral og samfunnsmoral er to sider av samme sak. Uten en dypt forankret personlig moral, vil samfunnsmoralen uthules og råtne fra innsiden. Uten en forpliktende fellesskapsmoral, vil individmoralen bli privat og maktesløs.

Vi oppfordrer til en etisk ansvarsmobilisering i hele vårt samfunn.

Det finnes ingenting som er viktigere å satse tid, oppmerksomhet og ressurser på i 1990-årene enn etisk bevisstgjøring og oppdragelse.

Vi utfordrer det enkelte menneske

til å gjennomtenke egne verdier og valg. Hver eneste en av oss lever som et eksempel til etterfølgelse. Den moralske standard jeg i praksis setter for mitt liv, skal også kunne gjelde for andre.

Vi utfordrer organisasjoner og bedrifter

til å gjennomtenke de moralske konsekvenser av sin egen virksomhet, og vi henstiller til alle ansatte om å formulere en forpliktende yrkesetikk. Etske konsekvenser må veie tyngre enn tekniske og økonomiske nyttehensyn.

Vi utfordrer politikerne

til å forme sine mål og fatte sine valg ut fra erkjennelsen av alvoret i vår fellesmenneskelige situasjon. Det er ikke nok å vite og si det rette. Nå er det tid for handling. Erttertiden vil dømme oss like mye ut fra hva vi *unnlater å gjøre*, som for hva vi faktisk gjør.

VI MÅ PÅTA OSS DE FORPLIKTELSER VÅR TID KREVER AV OSS. Vi må gjøre det for våre medmenneskers, våre etterkommeres — og for vår egen verdighets skyld.

Svein Almedal, Per Alveberg, Johs. Andenaes, Håkon E. Andersen, Signe Marie Natvig Andreassen, Anton Fredrik Andresen, Ivar M. Arnljot, Kristian Asdahl, Sigmund Asmervik, Aslak S. Aukan, Torhild Aukan, Lars Aukrust, Thea W. Aukrust, Brit Maria H. Austad, Torleiv Austad, Marit Lyby Bakke, Reidar Bakke, Per K. Bakken, Ludvig Johan Bakkevig, Henrik Bargem, Halvor Bergan, Ole Johan Bergersen, Petter Kr. Bergerud, Otto Berggrav, Johan Henrik Bertnes, Erling Birkedal, Ynge Birkeland, Ingunn Birkeland, Erling Bjarkø, Nora Bjarkø, Øystein Bjørdal, Bernt Ove Bjørgsvik, Jon-Roar Bjørkvold, Unni Bleken, Olav Bondevik, Kjell Magne Bondevik, Mai-Bente Bonnevie, Christian Borchgrevink, Egil Borg, Kåre H. Borge, Morten Borgersen, Tor Brattvåg, Ewa Abeman Bredal, Alfhild Brevig, Gunnar Breivik, Warren M. Brodey, Edv. A. Brøvig, Hans B. Butenschen, Wenche Butenschen, Gunvor Bøgseth, Lars H. Bøhler, Chr. Christensen, Grete Dahl, Einar Dahl, Kjell Dalan, Per Dalin, Berit Damhaug, Ragnhild Dammann, Erik Dammann, Hans-Jørgen Dokka, August Duedahl, Bodil Skjånes Dugstad, Daniel Dvergdsdal, Odd Einar Dørum, Jens Døvik, Ellen Eckhoff, Jan Chr. Eckhoff, Gunnar Eckhoff, Lise Eger, Bjørn Egge, Lars Ingolf Eide, Vidkunn Eidnes, Inge Eidsvåg, Trine Eklund, Gunnar Ellefsen, Lise Engeby, Carl Fredrik Engelstad, Odd H. J. Eriksen, Ivar Eskeland, Lucie Paus Falck, Jannike M. Falk, Unn Fauskanger, Just Finne, Hans Chr. Finstad, Harald Flodda, Guttorm Fløistad, Reiel Folven, Grete Folven, Solveig Foss, Knut Foss, Tore Frøvig, Else Marie Frøyen, Berge Furre, Erling Førland, Inger-Margrete Gaarder, Aud Gaare, Hall Trøan Galaaen, Lars Gallefoss, Ola Peter Gjessing, Guri Pahle Glad, Nils Magnar Grenstad, Marit Greve, Alv-Magnus Grindal, Eiliv Grue, Berthold Grünfeld, Jan T. Grønli, Fredrik Grønningseter, Bernt Gulbrandsen, Bjørg Brandtzæg Gundem, Sverre Gundersen, Kjell E. Gundersen, Kari Gåsvatn, Kirsten Haga, Arne Hageler, Ole D. Hagesæther, Gerd Hammerstad, Oddmund H. Hammerstad, Dag Hareide, Reidar Harket, Dagfinn Hauge, Kjetil Bremer Hauge, Margarethe Rønneberg Hauge, Torgeir T. Havgar, Berit Havgar, Jens B. Heggemsnes, Gunnar Heiene, Victor Hellern, Randi Henden, Jon Henden, Gunnar Henden, Georg Hille, Ragnhild Hilt, Bjørnhild Hodneland, Ingegerd Holst, Tor Holtan-Hartvig, Irene Wenaas Holte, Odd Holten, Kirsten Horn, Kjell Horn, Kristin Aalen Hunsager, Agnes Husbyn, Dagfinn Høybråten, Fredrik Moss Iversen, Ivar Otto Iversen, Grete Randsborg Jensen, Jacob Jervell, Ivar Johansen, Hans Peter Johansen, Gisle Johnson, Viveka Johnson, Sturla E. Johnson, Elisabeth de Jong, Olav Juul, Thorbjørg Jæger, Mosse Jørgensen, Ferdinand Otto Kallenborn, Ada Karlsen, Per Karstensen, Leif Kielland, Kåre Kjølle, Asbjørn Kjønsdal, Gudrun Klevealand, Reidar Kobro, Sverre Kongshavn, Lars Korvald, Jan-Erik Kristoffersen, Hans Kvalbein, Harry Kvalvik, Helge S. Kvanvig, Per Kvist, Sissel Lange-Nielsen, Asbjørn Langås, Knut Lein, Sonja Lid, Kari Lie, Hasse Linaa, Erling Ljoså, Torborg Ljøstad, Sverre Lodgaard, Sigmund Loland, Ragnvald Martinsen, Wenche E. Medbøe, Odd Asbjørn Mediås, A. Ståle Meland, Lars Erik Mellqvist, Gerd Melsæter, Alf Midtbust, Reidar Midtgård, Karl Edvin Moksnes, Torbjørn Mork, Ranveig Myklebost, Sidsel Mørck, Hans Otto Mørk, Ingrid Neeraas, Kari Nesdal, Roald Nilstun, Ole Nordhaug, Odd Nordland, Eva Nordland, Kåre Nordlie, Edvard Nordrum, Jan L. Næss, Steinar Nøvik, Torbjørn Omholt, Grethe Omholt-Jensen, Bård Pettersen, Odd de Presno, Pål Proitz, Hildegard Qvale, Tor Fr. Rasmussen, Tor Raudajoki, Nils Retterstøl, Arild Romarheim, Knut A. Rydjord, Eva Roine, Johan A. Røse, Kåre Sandboe, Andreas Schanke, Aase Schjerven, Gerhard Schwenzer, Tor Seim, Ingegerd Seljeskog, Lise Tostrup Setek, Anne Skard, Torbjørn Skjellum, Harald Skjervold, Else Skjønberg, Pål Skjønberg, Erik Solheim, Hilchen Sommerschild, Victor Sparre, Jon Steen-Johnsen, Ellen Stensrud, Thorleif Storaas, Louise Storm, Erling Storusten, Aase-Berit Storrusten, Lars Stuestøl, Unn E. Ståle, Per Sundby, Harald Sundby, Sigmund Sunnanå, Helge Svenkerud, Kirsten Sønstebø, Jan Tambs-Lyche, Alf Tande-Pedersen, Tøger Teilman, Rut Tellefsen, Svein Olaf Thorbjørnsen, Ingeborg Tveter Thoresen, Nina Tollaas, Geir Sigbjørn Toskedal, Knut Erik Tranøy, Nanna Treschow, Tor Trømborg, Hege Tunaal, Knut Inge Tysnes, Marit Tysnes, Eiliv Ulltveit-Moe, O. K. Vaagland, Tore Vassdal, Einar Vestby, Anne-Tove Vestfossen, Ruth Bull-Hansen Viggen, Oddvar Vormeland, Sigrun Vormeland, Henri Werring, Turid Werring, Rita Westvik, Maria Anette Wilkens, Johan Fr. Wirstad, Gunn-Bjørg Wisløff, Hans M. Wivestad, Fredrik Chr. Wolff, Per Wøien, Berit Riis Zapffe, Lars Østnor, Johannes Østtveit, Olava Øverland, Finn Aakre, Bodil Bie Aalvik, Ann Mari Aasland.

— — — — —

Manifest for etisk ansvarsmobilisering er lansert av organisasjonen ETIKK OG SAMFUNN.
Alle som kan støtte manifestet, er velkommen som medlemmer.

Mål for organisasjonen ETIKK OG SAMFUNN:

- å styrke den etiske bevissthet og ansvarlighet hos enkeltmennesker og i samfunnet generelt
- å være et forum for debatt om etiske problemstillinger
- å stimulere til forskning og utviklingsarbeid omkring etikk, individ og samfunn
- å stimulere til praktiske tiltak som kan styrke etiske verdier og normer i samfunnet

ETIKK OG SAMFUNN er en uavhengig organisasjon, dannet av mennesker med ulik politisk og livssynsmessig bakgrunn.

TIL ETIKK OG SAMFUNN

Det Norske Menneskerettighetshuset
 Urtegt. 50 - 0187 Oslo 1 - Tlf. 02/57 12 20.

Jeg vil bli medlem i ETIKK OG SAMFUNN
 og betaler kr. 200,- på bankkonto 6241.06.02712.

Navn: .....

Adresse: .....

(VENNLIGST BRUK BLOKKBOKSTAVER)